

B.Com. (Part-I) / B.Sc. / B.Sc. (IT) / B.C.A. (CBCS Pattern) Semester - I
UCA1F01M / UBITT102.2 / UBCAT102.2 - Compulsory Marathi-I

P. Pages : 2

Time : Three Hours

GUG/S/23/10634S

Max. Marks : 80

1. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या मते, लोकशाहीच्या यशस्वीतेसाठी कोणकोणत्या गोष्टींची आवश्यकता आहे. 15

किंवा

‘अखेरचे कीर्तन’ या पाठात संत गाडगेबाबांनी लोकशिक्षणाचे धडे कसे दिले आहेत? ते सविस्तर स्पष्ट करा.

2. ‘विद्यार्थ्याप्रत’ या कवितेतून केशवसुतांनी विद्यार्थ्यांमधील श्रेष्ठ गुणांचे वर्णन कसे केले आहे ते सांगा. 15

किंवा

‘भंगु दे काठिण्य माझे’ या कवितेतून कवी बा. सी. मर्ढेकर यांनी परमेश्वराजवळ कोणते मागणे मागितले आहे?

3. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा. 15

गट ‘अ’

क) ‘सर्वसामान्य जनतेला विज्ञानाच्या बदलत्या काळाची चाहूल लागली पाहिजे’ असे जयंत नारळीकर का म्हणतात?

ख) ‘माणूस’ या पाठात लेखकाला माणुसकीचे दर्शन कसे आणि कोणामुळे घडते?

ग) ‘पाखराला तरी थारा मिळतो, पण आमाला कुठच जागा न्हवती’ असे लेखक कचरू गिऱ्हे का म्हणतात?

किंवा

गट ‘ब’

च) “विद्यापीठ हे विद्येचे पीठ असायला पाहिजे”, असे जयंत नारळीकर का म्हणतात?

छ) मालनबाईने कचरू गिऱ्हे यांना त्यांच्या बालपणी कशी मदत केली?

ज) ‘जग सुंदर असतं’ या माझ्या विधानावर मीच खदखदून हसलो, असे लेखक उत्तम कांबळे का म्हणतात?

4. पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दात लिहा.

15

गट 'क'

- त) स्वप्न आणि वास्तव यांच्यातील विदारकता 'स्वप्नाची समाप्ती' या कवितेतून कवीने कशी चित्रित केलेली आहे? ते स्पष्ट करा.
- थ) ज्ञानेश्वरांनी पसायदानात संताचा महिमा कसा वर्णन केला आहे?
- द) कवयित्री उषाकिरण आत्राम यांनी कार्यकर्त्यांना कोणते आवाहन केले आहे?

किंवा

गट 'ड'

- प) ज्ञानेश्वरांनी विश्वात्मक देवाला पसायदान का मागितले?
- फ) आमचे रक्त का सळसळत नाही, असा प्रश्न कवयित्री उषाकिरण आत्राम का विचारतात?
- ब) 'उजेडात दिसू वेडे आणि ठरू अपराधी' असे कवी का म्हणतात?

5. अ) पुढीलपैकी कोणत्याही एकाच गटातील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी सुमारे शंभर शब्दांत लिहा.

10

गट 'च'

- 1) भाषिक कौशल्ये आणि व्यक्तिमत्व विकास यांचा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- 2) आभार प्रदर्शन करतांना कोणते संकेत पाळावे.

किंवा

गट 'छ'

- 3) वाचनाचे प्रकार सांगून त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 4) 'लोकमानसाला आवाहन करणारे प्रभावी माध्यम म्हणजे भाषण होय', हे विधान स्पष्ट करा.

ब) पुढीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

10

- 1) वर्णाचे प्रकार सांगा.
- 2) स्वरादी म्हणजे काय?
- 3) मराठीतील वर्णमाला लिहा.
- 4) भाषेचे महत्त्व सांगा.
- 5) देहबोलीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 6) संयुक्त स्वर म्हणजे काय?
- 7) अनुनासिक वर्ण कोणकोणते आहेत?

*****